

Kitab Daniel - Nomer Satus Pitung Puluh

Bentenging Jiwa: Mangertèni Pamegahan Ilahi lan Transformasi ing Konteks Kenabian

Jeff Pippenger

2024-03-31

Kunci kanggo ngenali Rusia minangka kakuwatan sing miwiti perang Ukraina ing taun 2014 yaiku “bèntèng,” yaiku sirah, utawa ibu kutha karajan. Padaleman suci manungsa dumadi saka sirah lan badan. Sirah iku sipat kang luwih dhuwur, lan badan iku sipat kang luwih asor. “Pitu mangsa” sing rampung ing taun 1844, sabanjuré kudu digandhèngaké karo Yerusalem, kang dadi sirahé Yehuda. Ing padaleman suci ing Yerusalem dumunung dhampar ratu, yaiku sirahé Yerusalem, kang dadi sirahé Yehuda. Gabungan Ketuhanan karo kamanungsan, kang makili panyegelan wong satus patang puluh papat ewu, digambaraké minangka nampa “pikirané Kristus.” Pikiran iku sipat kang luwih dhuwur, mula saka iku dadi “sirah.”

Nalika wong-wong kang diwakili déning Daniel mirsa wahyu kausatif feminim kang njalari wong-wong mau owah dadi gambaré Kristus, wong-wong mau wis nampani pikirané Kristus, kang dadi Adam kapindho, lan kang sipaté rohani. Ing wektu iku pikiran harfiah kang kadagingan, kang diwarisaké saka Adam kapisan sawisé dhèwèké tiba lan mbalikké tatanan tumitahé, kasalib. Pikiran kadagingan kang perang nglawan angger-anggeré Allah, kang ditampani déning wong-wong mau tanpa pilihané dhéwé nalika lair, digantos déning pikirané Kristus, kang ditampani déning pilihané dhéwé, kang sampurna manut marang angger-anggeré Allah. Pikiran anyaré wong-wong mau lan pikirané Kristus banjur dadi satunggal pikiran, lan loro-loroné manggon bebarengan ing dhampar ana ing papan-papan swarga. Ana sawijining papan ana ing Pedaleman Suci ing ngendi dhamparé Allah dumunung, lan manungsa, kang katitahaké manut gambaré Allah, nduwèni papan tartamtu ana ing Pedaleman Suci, kang dirancang tumrap ngarsané Allah.

Papan iku ora ana ing kodraté wong-wong mau sing luwih asor, kang kaambar déning karajan lor. Papan iku ana ing panggonan kang kaambar déning karajan kidul, yaiku ing papan kang dipilih déning Allah kanggo nempataké asmané, yaiku tabiaté. Papan iku ana ing Yerusalem, nanging minangka ibukutha Yehuda, Yerusalem iku sirahé; nanging sirahé ibukutha iku raja. Lan Yerusalem dipilih dadi ibukutha, nanging uga dipilih dadi papan ing ngendi Allah bakal nempataké Pedalemané. Banjur ing Pedalemané Panjenengané nempataké dhamparé. Karajan kidul nggambarake kodrat manungsa kang luwih luhur, nanging uga nduwèni ruangan dhampar kang mirunggan kanggo sang raja. Sister White nyebut papan iku minangka “bètèng” jiwa. Miturut tegesé, sawijining bètèng iku yaiku sawijining benteng.

“Sakèhé manah kudu dipasrahaké marang Allah, menawa ora, kayektèné Allah ora bakal duwé daya nyucekaké tumraping urip lan budi pekerti. Nanging kasunyatané nglarani

yèn akèh wong kang ngakoni asmané Kristus durung tau masrahaké manahé marang Panjenengané kanthi prasaja. Wong-wong mau durung tau ngalami remuking ati saka pasrah total marang tuntutan-tuntutan agama Kristen, lan akibaté, daya pangowahing kayektèn iku ora ana ing uripé; pangaribawa katresnané Kristus kang jero lan nglembutaké ora kawedhar ing urip lan budi pekerti. Nanging sepira gedhéné pakaryan angon lan maringi pangan marang pepanthané Allah bisa katindakaké saupama para pangon pambiyantu kasalib bebarengan karo Kristus, lan padha urip kanggo Allah supaya nyambut gawé bebarengan karo Pangon Agunging pepanthan! Kristus nimbali manungsa supaya nyambut gawé kaya Panjenengané nyambut gawé. Ana kabutuhan tumrap paseksèn kang luwih jero, luwih kuwat, lan luwih meksa bab daya kayektèn kaya kang katon ana ing kasalehan praktis saka wong-wong kang ngakoni pracaya marang iku. Katresnané Sang Juru Slamet ing sajroning nyawa bakal nuntun marang owah-owahan kang temtu ing cara para buruh nyambut gawé kanggo jiwané wong-wong kang lagi tumuju marang karusakan. Nalika kayektèn ngrebut bètènging nyawa, Kristus jumeneng minangka Raja ing manah, lan agen manungsa banjur bisa matur, ‘Aku wis kasalib bebarengan karo Kristus; nanging aku urip; nanging dudu aku menèh, nanging Kristus kang urip ana ing aku; lan urip kang saiki daklakoni ana ing daging iki daklakoni déning pracaya marang Putraning Allah, kang wus nresnani aku, lan masrahaké sarirané kanggo aku.’” Review and Herald, October 9, 1894.

“Bètènging jiwa” iku papan ing ngendi “Kristus lenggah ing dhampar.” Pelenggahan Kristus ing dhampar kalaksanakaké nalika daging disalibaké, lan daging miturut pangertosané Paulus iku sipat kang luwih asor, lan iku karajan lor. Mulané wangsit bab karajan lor mung nganti tekan 1798. Sipat kang luwih asor ora bisa dipadukaké karo Kaallahan; iku kudu diowahi sajroning sakkejaping mripat nalika rawuh kaping pindho. Karajan kidul, kang ngemu “sirah” yaiku Yérusalèm, lan “sirah” yaiku papan suci, tekan nganti 1844, amarga iku nggambaraké sipat kang luwih luhur kang bisa milih nyalibaké daging lan lumantar pracaya mlebu ing bètènging Papan Kang Mahasuci, lan lenggah ing dhampar bebarengan karo Kristus. Papan ing ngendi panyawijining iku, lan pelenggahan ing dhampar iku kalakon, ana ing bètènging padalemaning manungsa. Ayat sapuluh saka pasal sewelas netepaké sirah minangka bètèng, nanging kayektèn iku mung diadegaké lumantar paseksèné Yésaya, kang nuntut supaya kayektèn bab bètèng iku, dipahami ing panrapan njaba lan njero.

Pangandikanipun Allah punika kedah dados pangan rohani kita. “Ingsun punika roti kauripan,” pangandikanipun Kristus; “sapa kang rawuh marang Ingsun, ora bakal luwe maneh; lan sapa kang pracaya marang Ingsun, ora bakal ngelak maneh.” Jagad punika nemahi karusakan awit kekiranganing kayekten murni, tanpa campuran. Kristus punika Kayekten. Pangandikanipun punika kayekten, lan gadhah teges ingkang langkung jero katimbang ingkang katingal ing lumahing, sarta aji ingkang ngluwihi kawujudanipun ingkang prasaja. Manah-manah ingkang dipunuripaken dening Roh Suci badhe saged mangertos ajiing pangandika punika. Nalika mripat kita dipunolesi salep mripat ingkang suci, kita badhe saged mirsani watu-watu aji kayekten, sanadyan kakubur wonten ing sangisoring lumahing.

“Kayekten punika alus, murni, lan luhur. Nalika mbentuk watak, nyawa tuwuh wonten ing sangandhaping pangaribawa ilahi punika. Saben dinten kayekten punika kedah kaampa wonten ing manah. Mekaten kita nedha pangandikanipun Kristus, ingkang Panjenenganipun ngandharaken bilih punika roh lan gesang. Panarimaning kayekten badhé ndadosaken saben tiyang ingkang nampi dados putraning Allah, ahli waris swarga. Kayekten ingkang dipun-uri-uri wonten ing manah punika sanes layang ingkang adhem lan pejah, nanging kakiyatan ingkang gesang.”

“Kasunyatan iku suci, ilahi. Iku luwih kukuh lan luwih kuwasa tinimbang apa waé liyané ing pambentukan watak manut pasemon Kristus. Ing jeroné ana kapenuhaning kabungahan. Nalika kasunyatan iku dipunremeni ana ing manah, katresnané Kristus dipunutamakaké ngungkuli katresnan marang manungsa sapa waé. Iki yaiku Kekristenan. Iki yaiku katresnané Allah ana ing jiwa. Mangkono kasunyatan kang murni, tanpa campuran, ngenggoni bètènging kawontenan. Tembung-tembung mau kalampahan, ‘Atimu kang anyar bakal Dakparingaké uga marang kowé, lan roh anyar bakal Daklebetaké ana ing batinmu.’ Ana kaluhuran ing uripé wong kang urip lan nyambut gawé ana ing sangisoré pangaribawaning kasunyatan kang nguripaké.” *Review and Herald*, February 14, 1899.

Sesanti bab sajarah kenabian ing Daniel pasal sewelas iku diwiwiti nalika ayat loro, lan présidhèn kaping nem sing paling sugih, sajarah karo sirah, yaiku Rusia, ing ayat sewelas nganti limalas. Ing sajarah iku présidhèn kaping nem bakal dadi kang kaping wolu, kang asalé saka pitu iku, lan dhèwèké bakal mrentah nalika greja lan nagara ing Amérika Sarékat manunggal, lan ngrampungaké jina rohanié sing najis ing ayat nembelas, nalika hukum Minggu sing bakal enggal teka.

Panji sing banjur kudu diangkat iku bakal kaeculan pangarep-arep lan mati sajrone wektu telung dina setengah, kang ing Daniel sepuluh iku padha karo rong puluh siji dina. Ing pungkasaning rong puluh siji dina tangis-pangadhuhé Daniel, yaiku pungkasaning telung dina setengah pati ana ing dalan tumrap saksi loro, yaiku wong-wong sing ana ing lebaké Ezekiel, sing dadi balung-balung garing kang mati—ana sawijining piwulang nabi sing mbalèkaké wong mati marang urip manèh. Proses iku ing Daniel pasal sepuluh katuduhaké lumantar telung langkah.

Lan ing dina kaping patlikur sasi kapisan, nalika aku ana ing sacedhaking bengawan gedhé, yaiku Hiddekel; aku banjur ngangkat mripatku lan nyawang, lah ana sawijining priya ngagem linen, bangkekanipun kasingset emas alus saka Uphaz: Sarirane uga kaya beryl, lan pasuryane kaya katoné kilat, lan mripaté kaya damar geni, lan lengen sarta sikilé warnané kaya tembaga kinilat, lan swaraning pangandikané kaya swaraning wong akèh. Lan aku, Daniel, piyambak kang weruh wahyu iku: awit wong-wong kang bebarengan karo aku padha ora weruh wahyu iku; nanging ana giris kang gedhé tumiba marang wong-wong mau, nganti padha mlayu ndhelikaké awaké. Mulane aku kari piyambakan, lan weruh wahyu gedhé iki, lan ora ana kekuwatan kang kari ana ing aku: awit kaendahanku malih dadi rusak ana ing njero awakku, lan aku ora bisa nyimpen kekuwatan. Nanging aku krungu swaraning pangandikané: lan nalika aku krungu

swaraning pangandikané, aku banjur kaya wong turu banget kanthi pasuryanku tumungkul ing lemah. Lan, lah, ana tangan ndemèk aku, kang ngadegaké aku ana ing dhengkulku lan telapak tanganku. Panjenengané banjur ngandika marang aku, He Daniel, wong kang banget kinasihan, mangertènana tembung-tembung kang dakucapaké marang kowé, lan ngadega jejeg: amarga saiki aku diutus marang kowé. Lan nalika Panjenengané ngandikakaké tembung iku marang aku, aku banjur ngadeg karo gemeter. Panjenengané banjur ngandika marang aku, Aja wedi, Daniel: awit wiwit dina kapisan nalika kowé mantepaké atimu kanggo mangertèni lan kanggo ngasoraké awakmu ana ing ngarsané Allahmu, tembungmu wis kapireng, lan aku teka marga saka tembungmu. Nanging panggedhéné karajan Persia nglawan aku sajroning selikur dina: nanging, lah, Mikhael, salah siji saka para panggedhé utama, teka nulungi aku; lan aku kari ana ing kana bebarengan karo para raja Persia. Saiki aku teka supaya kowé padha mangertèni apa kang bakal tumiba marang bangsamu ing dina-dina wekasan: awit wahyu iku isih kanggo akèh dina. Daniel 10:4–14.

Dhanièl ana ing pungkasané wektu patang likur sapta sadina patlikur dina pamêlasaran nalika dhèwèké nyumurupi wahyu bab Kristus lan mireng sabda-sabdané Kristus. Wahyu bab Sang Sabda Allah kang katingal lan kaandharaké iku nuwuhaké pamisahan antarane rong golongan, lan Dhanièl kaya wong mati ana ing dalan, awit dhèwèké “katutupan turu jero.”

Panjenengané ngandika mangkéné; lan sawisé iku Panjenengané ngandika marang wong-wong mau, Kanca kita Lazarus lagi turu; nanging Aku lunga, supaya Aku bisa nguwakaké dhèwèké saka turuné. Tumuli para sakabaté padha matur, Gusti, manawa dhèwèké turu, mesthi bakal waras. Nanging Gusti Yésus ngandika bab patiné; déné wong-wong mau padha ngira yèn Panjenengané ngandika bab ngaso ana ing turu. Mulané Gusti Yésus banjur ngandika marang wong-wong mau kanthi cetha, Lazarus wus mati. Yokanan 11:11–14.

Banjur Dhanièl didemèk déning Gabrièl kaping pisanan, kang ngandhani dhèwèké bab pasulayan pulitik sing wis kalakon nalika Dhanièl mati (turu), lan manawa saiki dhèwèké arep maringi panjelasan bab wahyu sing nembe ngowahi Dhanièl dadi gambaré Kristus. Sakwisé kuwi, dhèwèké bakal didemèk kaping pindho, déning Kristus piyambak.

Sarèhning nalika piyambakipun ngandika tembung-tembung mekaten dhateng kula, kula banjur nandukaké pasuryan kula tumuju ing lemah, lan kula dados bisu. Lah, ana satunggal kados pepadhaning para putraning manungsa ndemèk lambé kula; lajeng kula mbikak cangkem kula lan ngandika, sarta matur dhateng piyambakipun ingkang jumeneng wonten ing ngajeng kula, Dhuh gusti kawula, awit saking wahyu punika kasangsaran kawula sampun nempuh kawula, lan kawula sampun boten gadhah kakiyatan malih. Awit kadospundi abdinipun gusti kawula punika saged rembagan kaliyan gusti kawula punika? margi tumrap kawula, sanalika punika ugi boten wonten kakiyatan ing salebeting kawula, lan napas ugi boten wonten ing salebeting kawula. Daniel 10:15–17.

Puniki sajajar kaliyan wangsit kapisanipun Yehezkiel wonten ing bab tigang dasa pitu, awit wonten ing kalih wangsit ingkang Yehezkiel dipun dhawuhi ngaturaken dhateng balung-balung pejah wonten ing lebak, ingkang kapisan mbentuk badan-badanipun, nanging badan-badan punika taksih boten gadhah ambegan, lan ugi boten gadhah kasekten kados wadya ingkang gagah prakosa. Wangsit kapindhonipun Yehezkiel ingkang ndadosaken badan-badan punika nampi ambegan saking sekawan angin lan ngadeg dados wadya ingkang gagah prakosa, lan nalika pandhapan kaping kalhipun Daniel, “boten wonten kekiyatan ing salebeting kawula, lan ugi boten wonten ambegan ingkang kari wonten ing kawula.” Salajengipun Daniel dipun pandhepi malih kaping tiga sadayaipun, lan kaping kalih déning Jibril.

Banjur rawuh maneh siji kang ndemek aku, kang rupane kaya sawijining manungsa, lan dhèwèké nguwataké aku, sarta ngandika, He manungsa kang banget kinasihan, aja wedi: tentrem-rahayu kanggo kowé, kuwatna atimu, ya, kuwatna atimu. Lan nalika dhèwèké wus ngandika marang aku, aku dadi kuwat, lan aku matur, Mugi gustiku ngandika; awit panjenengan sampun nguwataké kawula. Daniel 10:18, 19.

Panyandhanganing katelu marang Daniel iku cocog karo pamedhar sabdané Yéhezkièl kang kapindho, kang ndadèkaké badan-badan iku ngadeg ing sikilé dadi tentara gedhé kang rosa. Pamedhar sabdané katujokaké marang sawijining umat kang nyumurupi yèn awaké dhéwé wis mati, awit padha ana ing sajroning sungkawa, kaya déné Daniel.

Panjenengané banjur ngandika marang aku, “Medharna wangsit marang angin, medharna wangsit, hé anak manungsa, lan kandhaa marang angin, Mangkéné pangandikané Pangéran Allah: He napas, tekaa saka patang angin, lan embusna marang para wong kang padha dipatèni iki, supaya padha urip.” Mulané aku medhar wangsit kaya kang dipréntahaké marang aku, lan napas iku mlebu ing wong-wong mau, banjur padha urip lan ngadeg ana ing sikilé, dadi wadyabala kang gedhé banget. Banjur Panjenengané ngandika marang aku, “Hé anak manungsa, balung-balung iki yaiku sakehé brayat Israèl: lah padha calathu mangkéné, Balung-balung kita wis garing, lan pangajab kita wis sirna: kita wis katutupan lan kapisah.” Ezezièl 37:9–11.

Pangéran maringi dhawuh marang Yéhezkièl supaya medhar wangsit, lan Panjenengané ngandharaké marang wong-wong mau yèn paseksené brayat Israèl iku yèn wong-wong mau wis mati, tanpa pangarep-arep lan katigas. Wong-wong mau padha ngungun, kaya déné Dhanièl, awit padha kuciwa déning ramalan sing gagal tanggal 18 Juli 2020, lan ing kaanan kang mangkono iku, Yéhezkièl didhawuhi supaya medhar wangsit.

Mulané medhar wangsit lan kandhaa marang wong-wong mau, Mangkéné pangandikané Pangéran Allah: Lah, hé umat-Ku, Ingsun bakal mbukak kuburanmu, lan ndadèkaké kowé padha metu saka kuburanmu, sarta nuntun kowé menyang tanah Israèl. Lan kowé bakal mangerténi yèn Ingsun iki Pangéran, nalika Ingsun wus mbukak kuburanmu, hé umat-Ku, lan ngentasaké kowé metu saka kuburanmu. Lan Ingsun bakal maringi Roh-Ku ana ing kowé, sarta kowé bakal urip, lan Ingsun bakal manggonaké kowé ana ing tanahmu dhéwé; banjur kowé bakal mangerténi yèn Ingsun, Pangéran, wis ngandika

mangkono lan wis nindakaké, mangkono pangandikané Pangéran. Yeheskèl 37:12–14.

Pangéran, yaiku Mikhaèl malaékat agung, mbikak kuburan-kuburané, lan saksi loro ing Wahyu bab sewelas, sing banjur kawungokaké urip menèh lan kaparingi Roh Suci sarta padha ngadeg, kaya déné Roh Suci kaparingaké marang wong-wong sing ngadeg nalika padha kaentasaké metu saka kuburan-kuburané ing wangsit kapindhoné Yéheskèl.

Lan sawisé telung dina lan satengah, Roh kauripan saka Gusti Allah lumebu ing wong loro mau, lan padha jumeneng ing sikilé; lan rasa wedi kang gedhé tumiba marang wong-wong kang weruh marang wong loro mau. Wahyu 11:11.

Kaloro seksi mau dipratelakake minangka Musa lan Elia, lan Musa uga wis ditangèkaké manèh déning swarané pangéran malaékat agung.

Nanging Mikhael, pangéraning malaékat, nalika padu karo Iblis lan mbantah bab badané Musa, ora kendel nglairaké tuduhan kasar marang dhèwèké, nanging mung ngandika, “Muga-muga Pangéran nggebag kowé.” Yudas 1:9.

Mikhael, Sang Pangeran lan Pangarsaning Malaékat, iku Panjenengané kang rawuh lan mitulungi Gabriel ing Daniel pasal sepuluh, lan swarané Panjenengané iku kang nimbali para priya lan wanita marang urip.

Amarga Gusti piyambak bakal tumurun saka swarga kanthi surak, kanthi swaraning malaékat agung, lan kanthi kalasangka Allah; lan wong-wong mati ana ing Kristus bakal tangi luwih dhisik. 1 Tesalonika 4:16.

Telung patukané Daniel nggambarake transisi saka gerakan Laodikia saka malaékat katelu, tumuju marang gerakan Filadelfia saka malaékat katelu; lan ing Daniel sepuluh, wahyu kang ngrampungaké transisi saka citra Laodikia tumuju marang citra Filadelfia, digambarake déning sajarah kenabian kang kaatur ing pasal sewelas. Wahyu iku digambarake déning Yéhezkièl minangka wahyu ngenani Islam saka bilai katelu. Ing taun 2014, Rusia miwiti perang proksi kapindho. Ing taun 2015, présidhèn sing paling sugih wiwit ngupayakaké dadi présidhèn kaping enem.

Ing taun 2020, présidhèn iku, kang nggambarake sungu Républikan, dipatèni déning kéwan ateis “woke” saka jugangan tanpa dhasar, lan ing taun sing padha sungu Protestan Laodikia uga dipatèni. Ing taun 2023, loro-loroné urip manèh, loro-loroné miwiti transisiné dadi kang kawolu, yaiku kang asalé saka pitu. Sing siji lumebu ing transisi menyang gambar pulitiké kéwan nalika Gréja lan Nagara digandhèngaké bebarengan ing Amérika Sarékat, lan sungu sijiné lumebu ing transisi saka gambar Laodikia menyang gambar Kristus. Loro-loroné bakal diunggahaké nalika undhang-undhang Minggu sing bakal enggal rawuh. Sing siji bakal dadi “Alexander the Great”, ratu utama saka para ratu sepuluh kang masrahaké karajané kang kapitu marang sundhaling Roma, lan sijiné diunggahaké minangka panji.

Wahyu kang ngasilake kaloro transisi iki yaiku sajarah kang kababar ing antarané 11 September 2001 lan hukum Minggu. Ayat sewelas, saka Daniel pasal sewelas, kanthi mligi dipratelakake ing sajroning konteks manawa manawa sira ora pracaya, sira ora bakal

katetepake.

Kita badhé nglajengaké panaliten punika wonten ing artikel salajengipun.

“Angger-anggering Kitab Suci kudu dadi panuntuning urip saben dina. Salibipun Kristus kudu dados pokok piwulang, nglairaken piwulang-piwulang ingkang kedah kita sinaoni lan lampahi. Kristus kedah dipunwratani ing sadaya pasinaon, supados para murid saged ngunjuk kawruh bab Gusti Allah lan saged makili Panjenenganipun ing watak. Kaunggulanipun kedah dados pasinaon kita, ing wekdal punika saha ing kalanggengan. Sabdanipun Gusti Allah, ingkang dipunandikaaken dening Kristus wonten ing Prajanjian Lawas lan Prajanjian Anyar, punika roti saking swarga; nanging kathah ingkang dipunsebat ngèlmu punika kados lawuhan rekaning manungsa, panganan campuran ingkang sampun kacemaran; punika sanès manna ingkang sajati.

Ing pangandikanipun Gusti Allah kapanggih kawicaksanan ingkang boten saged dipun pitakeni, boten wonten telasipun—kawicaksanan ingkang asalipun sanes saking pikiran ingkang winates, nanging saking pikiran ingkang tanpa wates. Nanging kathah saking punapa ingkang sampun kaandharaken dening Gusti Allah wonten ing pangandikanipun tetep peteng tumrap manungsa, amargi permata-permata kayekten kasarembadakaken wonten ing sangandhapipun reruntuhan kawicaksanan lan tradisi manungsa. Kangge kathah tiyang, bandha-bandha ing pangandika punika tetep kasingidaken, amargi boten dipun golèki kanthi temen-temen saha kasetyaan ingkang mantep dumugi pranatan-pranatan emas punika saged dipun mangertosi. Pangandika punika kedah dipun selidiki supados saged nyucekaken lan nyawisaken para ingkang nampi, dados para anggota kulawarga karajan, para putra-putri Sang Prabu swarga.

Pasinaon marang pangandikaning Allah kudu nggantèkaké pasinaon marang buku-buku sing wis nuntun pikiran mlebu ing mistisisme lan nyingkur saka kayektèn. Prinsip-prinsipé kang urip, kang kasulam ana ing urip kita, bakal dadi pangayoman kita ing sajroning pacoban lan panggodha; piwulang ilahi-Né iku mung siji-sijiné dalan marang kasil. Nalika ujian teka marang saben nyawa, bakal ana murtad. Sawenèh bakal kabuktèn dadi pengkhianat, sembrana, gumunggung ing batin, lan ngrasa cukup marang awaké dhéwé, banjur bakal nyingkur saka kayektèn, nganti ngrusak pracaya. Yagéne mangkono? Amarga wong-wong iku ora urip “kanthi saben pangandika kang metu saka tutuking Allah.” Wong-wong iku ora ndhudhuk jero lan ora ndadèkaké dhasaré kukuh.

“Nalika pangandikané Gusti lumantar para utusan pilihané digawa marang wong-wong mau, wong-wong iku padha nggrundel lan ngira yèn dalan iku digawé kakehan sesek. Ing pasal kaping nem saka Yokanan kita maca bab sawatara wong sing dianggep dadi muridé Kristus, nanging nalika kayektèn sing cetha diwènèhake marang wong-wong mau, wong-wong iku padha ora rena lan ora lumaku manèh bebarengan karo Panjenengané. Mangkono uga para siswa sing mung ing lumahing iki bakal padha nyingkur saka Kristus.” Testimonies, jilid 6, 132.